

PRAPOR

Dr. lic. knjižničar
Ljubljana

PRAPOR

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

„RDECI PRAPOR“ velja v Jugoslaviji mesečno 8 K; v zaslojenem ozemlju (Primorju) četrtletno 9 lir, v Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemčiji četrtletno 36 jsl. K; v Ameriki polletno 1 dolar.

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Zakaj morajo kmetje biti komunisti?

Kako naj sodi kmet med komuniste! — pravijo bankirji in bogati trgovci in se zvito smejejo. Komunisti hočejo oropati kmečko imetje, da mu vzamejo pridelke, da mu vzamejo ženo v komuno — tako naštevajo laži ti bogati gospodje. Ni čudno, da jih vedno predejo in se vsaki dan izmišljajo nove laži, kajti grabi jih jeza pri sami misli, da se bodo kmetje maščevali in spre-gledali. Oni se zvijajo v smrtnem strahu, ko pomislijo na zvezo kmetov in delavcev. To pa zato, ker vedo, da jim bo odzvonilo onega dne, ko si bosta podala kmet in delavec svoje žuljave in delavne roke. Tega dve bo odklenkalo vsem bogatašem in oblastnikom, ki držijo kmeta in delavca v sužnosti.

Zato se jim pa tudi tako mudi, da goljufajo kmete in jim govoričijo, da kmetje ne morejo biti komunisti; toda ravno zato, ker to kmetom pripovedujejo in jih od komunistov odvrtačajo kmetovi sovražniki (trgovci, bankirji, bogataši, duhovščina in vsi drugi današnji oblastniki) vedo kmetje dobro, da morajo ravno nasprotno nastopati, kakor jim ti ljudje svetujejo. Sovražnik ne more dajati dobrih svetov, sicer ne bi bil sovražnik. Sovražniki in krvosesi kmetov pa so vsi tisti, ki imajo danes v svojih rokah oblast, trgovino in vsa bogastva te dežele. Zato kmetje vedo, da ti nasveti buržujskih volkov ne morejo biti odkritosrčni. Zato tudi dobro vedo, da kmetom danes ne preostaja nič drugega, kakor da tudi oni postanejo komunisti.

Ali pa kmetje v resnici morajo biti komunisti? Morajo. — To pa iz sledečih vzrokov:

Kmetje so dosedaj bili že vse preveč goljufani zato, ker te stranke sploh ne morejo delati v korist kme-

tov. To so stranke bogatašev, ki nič ne delajo, ali pa živijo od odiranja, ki ga izvršujejo nad kmeti s tem, da od njega poceni kupujejo in drago naprej prodajajo kmetove pridelke. To so stranke fabrikantov, katerim delavci poceni izdelujejo izdelke, oni pa te izdelke zelo drago prodajajo. Grabijo milijone in praznijo kmečke žepce. To so stranke veleposestnikov in grofov, ki imajo v svojih rokah ogromne množine zemlje, ne delajo pa sami nič, kmetje pa jim to zemljo obdelujejo in ničesar nimajo. To so končno stranke današnjih gospodarjev, ki imajo vse oblasti v rokah, kmete, delavce in revne ljudi pa tlačijo v suženski jarem.

Kako bi torej mogle take stranke delati v korist kmeta, ki dela, živi od svojega pota, nikogar ne ropa in služi kot podanik, suženj in kot živina današnjim oblastnikom in gospodarjem? Za kmečko delavno ljudstvo ravno tako, kakor tudi za mestne delavce ni rešitve v bogataških strankah. Za njih lahko dela samo njihova stranka delavcev in siromašnih kmetov. Za kmete in delavce lahko dela samo stranka združenih delavcev in kmetov. Taka stranka je komunistična stranka. To je prvi vzrok, zakaj morajo kmetje biti komunisti.

Drugi razlog je tale. Kmetje so dali neštete žrtve v tej vojski. Kmetje so popadali, izkrvaveli in gledali peklenske muke. Kmetov je ranjenih, pohabljenih, padlih, mrtvih, in propadlih taka množica, da si večje misliti ne moremo. Toda te muke, te strahote so kmetje pretrpeli za tuje koristi in račune, žrtvovali so jih za koristi kapitalistov, grofov

in oblastnikov. Zaradi koristi teh se je pričela vojska. Ne da bi bili vprašali kmete in delavce, so ti proglasili vojno. Dočim so kmetie in delavci umirali in trpeli, ta razred oblastnikov je delal liferacije, trgoval, užival, ropal in trpinčil milijone. Ko se je vojska nehala, so na kmetova in delavčeva ramena naložili vojne dolgove, draginjo in siromaštvo, toda oni, ki so med vojsko bogateli, nadalje zapovedujejo nad to zemljo, kupičijo nove milijone in pripravljajo nove vojske.

Da bi jih kaznovali za vse te zločine, da bi zabranili, da bi ne delali novih zločinov, da bi vrgli spleč milijarde vojnega dolga in onemogočili nove vojske, ki se pripravljajo — se morajo kmetje čim preje združiti z delavci v svojo lastno stranko proti tem oblastnikom in njihovim strankam. In ker je samo komunistična stranka vaša delavska in kmečka stranka, ker samo komunisti hočejo soditi oblastnika za zločine, da odpovedo vojne dolgove, da prenehajo z vojskami, tako in zaradi tega morajo danes kmetje biti komunisti.

Tretji razlog je ta, ker morejo samo komunisti osvoboditi kmete od trgovcev in kapitalistov. Vse kar kmet danes naredi in s svoje njive zbere, oropajo trgovci in kapitalisti. Oropajo najprej s tem, da mu predrago prodajajo sredstva in priprave za obdelavo. Ropajo ga s tem, da kupujejo žito in mrvo in vse pridelke poceni, potem pa predrago prodajajo delavcem in siromakom po mestih.

Ropajo ga nadalje, ker imajo izvoz v svojih rokah in prislužijo z izvozom milijarde. Ropajo ga nadalje, ker imajo v svojih rokah uvoz in vse blago iz inozemstva kupijo po ceni in potem kmetom drago prodajajo.

To so pijavke, ki neprenehoma

izsesavajo kmeta. Vse njihove stranke so stranke profita. In kadar se prepirajo te, se grizejo le za plen in oblast. Te stranke torej ne morejo kmeta osvoboditi te strašne nesreče. Zaradi tega tudi ne govoriijo o zrušenju kapitalizma in trgovine. Samo komunistična stranka delavnega in oropnega naroda hoče in ima interes, da vrže kapitalizem. Zato morajo kmetje biti komunisti.

Nazadnje morajo kmetje biti komunisti tudi zato, da bi se osvobodili od jarma bogataške države. Današnja država ni kmečka in delavska, temveč bogataška, kapitalistična. V taki državi kmetje nimajo nobene oblasti, četudi z delavci tvorijo ogromno večino naroda. Tudi ne postavljajo zakonov in tudi niso ne upravna in ne sodna oblast. Nimajo ne vojaške ne policijske oblasti. Nasprotno podložni sužnji so vsem tem oblastem; vse te oblasti jih obračajo kakor hočejo, kjer hočejo in in kadar hočejo, in kmetje v tej državi imajo pravico samo, pokoriti se, plačevati davke, dajati živino in vprego za vojaške rekvizicije, iti v vojno, umirati in služiti kot sužnji.

In ta državna oblast je danes v rokah bogatašev, trgovcev, kapitalistov. Če se hočejo kmetje osvoboditi pritiska kapitalizma, se morajo osvoboditi bogataške države in delavci morajo postaviti svojo delavsko in kmečko državo. Osnovati morajo državo, v kateri so vse oblasti v rokah delavskih in kmečkih svetov.

In ker so samo komunisti tisti, ki vstajajo proti današnji državi bogatašev na celem svetu in ki vodijo boj za zmago države delavnega ljudstva, zato morajo kmetje tudi iz tega vzroka biti komunisti. „R. N.“

Prispevajte za volilni sklad.

Drugi kongres Kom. Internacionale.

Seja 30. julija.

Na seji 30. julija govori sodrug Rakovski. Polemizira proti nemškim neodvisnim, ki jih imenuje pomagače desnih socializmov in antante, in kritizira politiko nemške vlade za časa, ko so ji pripadali neodvisni. Rakovski nalaga krivdo dosedanega poraza nemške revolucije na neodvisne. Še ostrejšo kritiko dela sodrug Rakovski s francosko socialistično stranko.

Naslednji govornik je s. Serrati. Analizira politični položaj posameznih dežel; v Franciji trenutno niso pripravna tla za revolucijo. Zaradi tega ne smemo vzeti francoske socialistične stranke v tretjo internacijo. Drugače je v Nemčiji. Tukaj je revolucija že postala dejstvo, neodvisna stranka Nemčije bo igrala važno vlogo v tej revoluciji, radi tega je nujno, da se ta sprejme v tretjo internacijo. Kar se tiče Italije, je tudi tukaj položaj zelo revolucionaren.

Italija preživlja težke gospodarske krize, nezadovoljnost delavcev in kmetov raste od dne do dne. Italijanska socialistična stranka je pripravljena na revolucijo. Kar se tiče oportunističnih elementov v stranki sami, misli sohr. Serrati, da tu ne more biti principijelnega prepira. Vprašanje je le, kdaj bi bilo najugodnejše, da se ločimo od njih. To moramo prepustiti italijanski stranki, da si izvoli ta trenutek, kadar bi se ji to zdelo za stvar revolucije najkoristnejše. Sodrug Serrati prehaja nato podrobno na delovanje nekaterih oportunistov in poskuša dokazati, da zelo dobro služijo stranki in revoluciji. »Kakorhitro pa bi poskusili proti nam nastopati sovražno«, zaključuje sodrug Serrati svoj govor, »bomo mi znali izpolniti našo dolžnost do itajanske in svetovne revolucije.«

Besedo dobi sodrug Lenin, ki natančno analizira govor Crispiana. Pravi, da je ta govor dragocen dokument, ker jasno osvetljuje stališče desnega krila neodvisne stranke. Lenin ugotavlja, da ga spravlja Crispianovo naziranje o dik-

taturi proletarijata v ozko sorodstvo s Kautskijem. Ni tudi slučajno, da Crispian o boju smeri na strankinem dnevu neodvisnih kakor tudi o stranki sami ni rekel nobene besede. Znak oportunitizma je tudi preporna ločitev od Scheidemannovcev. Dalje analizira Lenin nazore neodvisnih, še bolj njihovega desnega krila o terorju in nasilju. Vpraša, kako se bo vedla stanka neodvisnih po uresničenju diktature proletarijata napram morilcem Roze Luxemburg in Karla Liebknechta, napram reakcionarnim častnikom in maroderjem, napram Kruppu in Stummu. Proti takim elementom kontrarevolucije se ne more misliti druga politika, če ne politika terorja in sile. Brez terorja proti najogorčenejšim sovražnikom proletarijata in dninarskih množic diktatura proletarijata ni izvedljiva. »Vi pravite, da Kautsky v vaši stranki nima nobenega vpliva«, zaključuje sodrug Lenin svoj govor, »toda vi sami ste dokaz, zato, da on po vas samih, po vaši ideologiji razširja meščanski vpliv na množice

neodvisne stranke. Mi ne moremo v internacijonalni skupno delovati s Kautskijem. Tudi ne soglašamo s tem, da moramo vzeti za podlago pri vsprejemu kake stranke v komunistično internacijo politične položaje v dotični deželi, kakor to zahteva sodrug Serrati. Celo ko je v Rusiji protirevolucija najbolj divjala, so bili boljševiki, ki so se borili za revolucijo, in z druge strani v dobi največje revolucionarne konjunktore so bili pri nas Martovci in Černovci, ki po svojem socialnem bistvu odgovarjajo italijanskim socializmom Turatiju, Prampoliniju in drugim oportunistom. Naj bo položaj kakoršenkoli hoče, se moramo mi vedno bojevati proti oportunistom, in sicer v revolucionarni dobi še ostreje, kakor v nerevolucionarni.«

Sodrug Levi krepko ugovarja vsprejetju N. S. S. N. v komunistično internacijo. Navaja celo vrsto dejstev in prebere dokumente, ki pričajo o tem, da neodvisna stranka ni resnično revolucionarna, da se nagiblje k Wilsonstvu in socialpacifizmu. (Dalje.)

Buržoazija.

Ko je razpadla stara in trhla Avstrija, je izšel v Zagrebu manifest na jugoslovanski narod, proglašujoč ujedinjenje in osvobodjenje vseh Jugoslovancev. Velike so bile obljube: gospodarska demokracija in socialna pravičnost!

Ali bile so to samo velike in puhle besede peščice ljudi, ki so stremeli za gospodarstvom v novi državni tvorbi. Kmalu so se znašli v prvi jugoslovanski vladi. Dosti jih je bilo, ki so verjeli lepim besedam, trudni dolgega trpljenja in polni upanja v boljšo bodočnost. Vojna je omeglila pogled, pozabili so na gospodarske zakone, pozabili na razredni značaj družbe, oziroma se niso zavedali, da ima tudi jugoslovanski narod v sebi široke plasti izkoriščancev in peščico izkoriščevalcev.

Ko se je razkadilo prvo revolucionarno navdušenje in plahost posejajočih, smo kaj kmalu videli obrise nove države. »Konsolidacija države« je bilo geslo, ki smo ga tolikrat slišali z leve in desne, pa tudi socialdemokrati so ga neprestano ponavljali. Prišlo je do konsolidacije. Meščanstvo se je polastilo politične moči in upostavilo svojo diktaturo na bajoneti srbskega militarizma in ostankih avstro-ogrske policije in orožništva. Nastopila je reakcija, pričel

se je razredni boj med proletarijatom in buržoazijo.

Jugoslovanska buržoazija ni sicer enotna, dve močni skupini si stojita v ostrem nasprotju, bojujeta se za nadvlado v državi. Ena skupina je predstavnik zemljiškega kapitala, predstavnik veleposestnikov, ag in begov ter bogatih kmetov. V to skupino spadajo srbski radikali — hrvatski pravaši in slovenski klerikalci. Druga skupina pa je predstavnik bančnega, industrijskega in trgovskega kapitala. Ta skupina ima enotno organizacijo v celi državi »Demokratsko zajednico«. Tu so naši liberalci, ki imajo na Slovenskem le malo pristašev. Kakor si stojita ti dve skupini v najostrejšem nasprotju, ki je že opetovano povzročilo vladne krize, tako sta si obe skupini edini v boju proti delavstvu, proletarijatu.

To se je pokazalo takoj po železničarskem štrajku in tudi še med štrajkom. Meščansko časopisje od narodnih socialistov tja doli do najreakcionarnjših klerikalcev je enotno in vzajemno bratilo in hujskalo. Minul je štrajk in obe skupini sta sedli k skupni mizi in sestavili so skupno koncentracijsko vlado meščanstva. Ena glavnih točk medsebojnega sporazuma je bil zakon o delu in redu. Prišle so občinske volitve v Srbiji. Proletariat v me-

stih je manifestiral za komunizem, a prišel je demokratični minister Draškovič in razpustil komunistične občinske zastoje, kot so to napravili pred njim radikali na Hrvatskem. Iskrena solidarnost buržoazije napram proletarijatu! Tako izgleda meščanska demokracija ob času, ko preti buržoaziji nevarnost s strani proletarijata. Socialni demokratje se zavzemajo za to demokracijo, a mi komunisti pravimo, da je to lažna demokracija, da je to le plašč za fARBARIJE proletarijata, da ostane še nadalje suženj, da se ne zbudi in potrpežljivo prenaša diktaturo tenke plasti buržoazije.

Čudno, kako je to možno, da prenašajo široke plasti delavnega naroda to diktaturo. Razumljivo je to in naravno. Smo agrarna država. Ljudstvo je v veliki meri nezavedno in nevedno in poleg tega še nepismeno. Široke plasti delavnega naroda na kmetih še smatrajo svojega delodajalca za dobrotnika, mesto da bi spoznali v njem izkoriščevalca in sovražnika. Nevzbunjena je še narodna zavest, vsled česar so te plasti naroda slepo orodje v rokah buržoazije. Te plasti tvorijo jedro militarizma, s pomočjo katerega vzdržuje jugoslovanska buržoazija svojo diktaturo.

Ko spregledajo te mase, ko vstane

razredna zavest na kmetih in pride kmet do spoznanja, da se reši sponle takrat, če se ozko strne z delavcem in požene skupno z njim vse mešetarje ter ustvari novo družbo, kjer ne bo razredov, šele tedaj pride osvobodjenje.

Vsled tega je ogromne važnosti, da raznesemo idejo komunizma, idejo nepominljivega razrednega boja na kmete, da očistimo ozračje in pripravimo tla za poslednji boj med izkoriščevalci in izkoriščanci.

Trd in težak bo še ta boj, ali bodočnost je naša in naša bo tem prej, čim bolj se poprimemo dela. Volilna borba je prilika, da pokažemo svoje sile.

Samostojni kmetje in liberalci.

Kmalu po prevratu je nastopila v Sloveniji samostojna kmečka stranka, kot strogo razredna politična organizacija. Nastal je vihar. Klerikalci so pričeli rohneti. Liberalci pa so z dopadanjem gledali boj, ki so ga zanetili, ker oni so duševni očetje nove stranke. Ob vsaki priliki smo čitali novice v liberalnem časopisju, ki je pozdravljalo pokret samostojnih kmetov, ki so prirejali obhode v narodnih nošah, tabore itd. In ko so jim klerikalci očitali to tajno prijateljstvo, so se samostojni kmetje

Volilna gesla in programi strank na Slovenskem.

Stranka	zastopa interese	politične	gospodarske		
			v industriji	poljedelstvu	trgovini
I. Komunistična Stranka Jugoslavije K. S. J. Član mnogomilijonske mednarodne zveze delavcev in revnih kmetov.	Ročnih in duševnih delavcev ter malih kmetov, to je ogromne večine naroda. Ker inozemski kapital stremi, da bi napravil iz Jugoslavije svojo kolonijo in ker samo revolucija delavnega ljudstva lahko uniči svetovni imperijalizem, zastopa K. S. edina dosledno interese clega naroda . K. S. J. se bori za osvoboditev zatiranih narodov in razredov.	Sovjetska ali delavsko-kmečka republika , kjer se bo vladalo v interesu delavcev in kmetov in kjer kapitalisti, verižniki, bankirji in špekulanti ne bodo imeli pravic. Sovjetski sistem nudi najpopolnejšo obliko federacije , ker daje vsem pokrajinam svobodo v vseh lokalnih zadevah in garantira potrebno gospodarsko enotnost .	Delavska kontrola kot prehodna stopnja k popolni socializaciji industrije. Samo na ta način bi se doseglo, da se zmanjša vedno rastoča draginja , ki jo delajo kapitalisti, da bi povečali profit. Obrtništvo se sindicira in na zadrugi podlagi preskrbuje s potrebnimi surovinami.	Razlastitev vele- in cerkvenih posestev. Zemlja naj se da tistemu, ki jo obdeluje v potu svojega obraza, brez vsake odškodnine . Revnim kmetom naj nabavi država živino in stroje . Odpravo zemljiškega in drugih posrednih davkov. Vse davčno breme naj se vrže na vojne dobičkarje.	Da se ne bi verižilo in nabijalo cene, se zahteva kontrola nad veletrgovino . Kosumenti naj se obvezno združijo v zadrugah , ki naj prevzamejo obskrbo prebivalcev z vsemi potrebščinami. Svobodna špekulacija in verižništvo se prepove tudi na veliko.
II. Jugosl. Demokratska stranka	Zastopnica industrijskega in bančnega kapitala. Sestavljena je iz več delov: a) en del zastopa antantin kapital; b) zastopa nemški kapital; c) zastopa »narodni« kapital.	»Demokratska« monarhija, taka monarhija, kjer ima vsa oblast peščica fabrikantov, bankirjev, veletrgovcev; kmet in delavec pa sta brezpravna. Za centralizirano izkoriščanje delavca in kmeta .	Vsled velikanskih profitov, ki jih zahtevajo kapitalisti, se draginjo povečuje. To je v korist kapitalistom, ker čim večja draginja, tem večji dobiček. Razvija ne tiste panoge, ki so potrebne, temveč tiste, ki prinašajo večji profit.	Zemlja naj pride v last ali pa v odvisnost od bank. Kmet naj se zadolži, dokler se ga ne požene na boben. Vse davčno breme naj se v to svrhu naloži na rame kmeta.	Verižništvo, špekulacije, oderuštvo, to so viri dohodkov bančnemu kapitalu. Kupujejo pšenico po 400 K cent, izvažajo jo po 1400 K. Če nimajo 100 odstotkov dobička, ne trgujejo.
III. Samostojna kmečka stranka	Velike gruntarje, oštirje in trgovce. Je zanimiva zato, ker ni niti samostojna (odvisna je od J. D. S.), niti kmečka, ker imajo oštirji in trgovci glavno besedo.	»Kmečka« monarhija, kjer bi imel pravico samo oštir in trgovec ter prekupčevalec. So za federalizacijo , pa ne vedo, kaj je to.	Bi najrajše videli, da bi delavec delal zastonj, pa prav drago kupoval žito, vino in druge take stvari.	Zemljo naj dobijo veliki gruntarji, tisti, ki je imajo že dovolj; srednji in revni kmet naj bi bili dninarji.	So proti verižništvu z obledo, obutovjo, orodji — pač pa bi hoteli verižiti in špekulirati s pšenico in z živino.
IV. Klerikalna stranka S. L. S.	Veliko duhovščino, grofovstvo, samostanska in cerkvena posestva. Velik del delavnega ljudstva — ne vedoč, kaj delajo — je zapeljan od njih. Imajo dva krila: Desno Šušteršič-Korošec, levo je s pokojnim Krekom umrlo.	Duhovska monarhija, kjer li vladala v kraljevem imenu posvetna in neposvetna duhovščina in gosposka. Ideal: Horthyjeva Madžarska . Pozadi kr. Petrove slike imajo skrito za vsak slučaj sliko Karla I. V tem slučaju bi poklicali Šušteršiča iz Švice.	So za »pameten« militarizem, t. j. da fabrike delajo v prvi vrsti kanone in municijo. So namreč postavili namesto Kristasovega nauka »ljubi svojega bližnjega!« nauk »ubijaj svojega bližnjega!« Mesto kruha — kamen in svinčenke. (Sv. pis.)	Vsem drugim naj vzamejo zemljo, samo da bi jo obdržala duhovščina in samostani ter pobožni grofje in veleposestniki. Kadar govori pred kmeti, so njihova usta polna sladkih besed. Na vladi, v ministerstvu pa so glasovali za težke davke, pod katerimi se ljudstvo duši.	Bi najrajši uvedli sistem bire, ki največ nese. So za svobodno špekulacijo in svobodno verižništvo. Zadrugištvu vpeljujejo samo zato, da bi držali ljudstvo v svojih zanjkah.
V. »Socij.«-demokrati VI. In narodni socialisti se dosti ne razlikujejo med sabo.	Nakupovalno zadrugo, oblačilnico ter malomeščanstvo. Eni imenujejo državo narod, drugi pravijo narodu država. Obe pa se borite za »domovino«, v kateri vlada par tisoč bankirjev, špekulantov, verižnikov in veleposestnikov.	So za demokratično republiko, ki pa ne bi bila veliko boljša od demokratične monarhije. Če jim dajo dva ministrska stolčka, so tudi za največji centralizem. Med njimi je tudi struja, — Rennnerjevi učenci — ki nima ničesar proti monarhiji. Rr. »Österreich Staatsidee u. Monarchie«.	Povzdigujejo na ta način industrijo, da se vežejo s kapitalisti v svrhu zmanjšanja delavskih plač in povečanje profita. Če jim dajo pa tri ministre, so tudi za militarizem, kar so dokazali za časa demokratsko-socialistične vlade.	Za tako agrarno reformo, kjer bi moral kmet nekaj let odplačevati zemljo veleposestnikom in bi ne imel niti zemlje niti denarja. Pa tudi tako agrarno reformo so napravili samo na papirju.	Gospodarske delavske organizacije so dali napol v roke podjetnikom. Tudi deljemejljejo za sebe izvoznice. Oni so ne samo politično zvezani z demokrati, temveč so gospodarsko zvezani s kapitalisti.

na vse strani otepali liberalcev, zatajili so svojega očeta.

Pa prišel je volilni boj. Meščanske stranke prihajajo s svojimi programi in te dni je prišla tudi samostojna kmečka. Pa čudno je nastopila. Ni se obrnila na kmete. Pismo je poslala. Pisala je klerikalcem in liberalcem. »Jutro«, glasilo liberalnih mladincev je prineslo besedilo celega pisma z uvodom, ki razkriva ozke vezi med njimi in tem pismom. Človek se ne more ubraniti suma, da je bilo napisano na pisalni mizi dr. Žerjava.

V pismu pravijo, da bi klerikalci in liberalci naj prepustili deželo samostojnim kmetom oziroma, da bi se kmetje zmenili med sabo o kandidatnih listah, inteligenčni mandati pa bi se prepustili meščanom. Tako bi se v Sloveniji izognili strankinim bojem, kar bi bilo neobhodno potrebno z narodnostnih ozirov.

Torej volilni manever! Ali tako skrajno neroden in naiven, da človeka sili smeh. In tudi ni treba posebne bistroumnosti, da spozna človek za pismom avtorja. Slog in vsebina izdasta njega, ki tako rad hodi inkognito med kmete, ki ljubi delo iz ozadja in ki iz dna duše sovraži proletarijat. Rešitev politične skrivnice je — dr. Žerjav. Mož ima nesrečno roko kljub svoji brezdvomni nadarjenosti.

Volilni boj na Hrvaškem.

V nedeljo je bil prvi volilni shod K. S. J. v Zagrebu. Ogromna dvorana Helios Kina je bila nabito polna zagrebskega delavstva. Predsednik s. Dianić otvori shod in poda besedo s. Čopiću. V daljšem referatu je sod. Čopić pojasnil politični položaj v Jugoslaviji. Podal je točno razliko med buržoazno in proletarsko demokracijo ter objasn timer gesla komunističnega programa v volilnem boju. Njegova izvajanja so bila večkrat prekinjena od burnega odobravanja.

Nato je sod. Klemenčič pozdravil shod v imenu komunističnega proletarijata Slovenije. Da bi izveli prvo večjo politično akcijo naše stranke uspešno je potrebno, da si predložimo politično-gospodarski položaj v Evropi in na Balkanu.

Gospodarska kriza, ki je posledica propadajočega kapitalizma in svetovne vojne, se v dveh letih buržoaznega »mira« ni zmanjšala, temveč je z dana v dan večja in globokejša. Paralelno s poglobljevanjem krize, naraščanjem draginje, i. t. d. je položaj delavnega ljudstva z dana v dan vse težji in neznošnejši. Sama buržoazija že prizna, da je prišel čas, da zavlada v Evropi proletarijat. In danes trdijo samo še social-oportunisti vseh nijans od social-reformistov do centrumašev — ki so stari izkušeni borci za kapitalistične interese in avantgarda kontrarevolucionarne reakcije — da niso še dani objektivni pogoji za socialno revolucijo.

V resnici pa zadržuje samo še social-reformizem in oportunitizem osvobojenje delavnega ljudstva v Evropi, ker zapeljuje in zastruplja delavne mase.

Glavni subjektivni predpogoj uspešne zmage socialne revolucije v posameznih deželah so komun. stranke — a na svetu — močna, enotna, disciplinirana komunistična internacionala.

In mi vidimo, da se proletarijat celega sveta z mrzlično hitrostjo organizira pod zastavo komunističnih strank, ter na ta način gradi poslednji predpogoj za zmago socialne revolucije.

Revolucija koraka pohodom, s počasnimi ali sigurnimi koraki na-

Šanse revolucije danes veliko večje nego so bile pred enim letom.

prej, in vsak dan, vsako uro je proletarija močnejši — buržoazija slabejša.

K. S. J. gre brez iluzij v volilni boj. Ona opozarja delavni narod, da če on glasuje za buržoazna in socialoportunistične stranke, da na ta način glasuje za 1. kolonialno suženjstvo, v katero ga hočejo spraviti meščanske stranke, 2. za nove vojne v interesu kapitalizma, 3. za vse večjo draginjo, ki obstoja samo za revno in delavno ljudstvo in je v interesu kapitalizma, ker on črpa iz nje velikanske profite, a breme vojnih dolgov na ta način vali na rame delavnega ljudstva, 4. Za moderno tlako, ki jo hočejo vpeljati kapitalisti v mestu in na kmetih.

5. Za neobrzdano diktaturo par tisočev bankirjev, vojnih dobičkarjev in špekulantov.

Izkušnje zadnjih let so odprle oči delavnemu ljudstvu. In ono bo odsodilo vse zločine, ki jih je buržoazija izvršila nad njim v zadnjih letih na ta način, da bo oddalo svoje glasove za Komunistično Stranko Jugoslavije, ki edino verno in dosledno zastopa interese ogromne večine naroda, potlačeni, ponižanih in eksploatiranih. (Odobrovanje).

Nato je govoril še sod. Kaurič o drugi točki dnevnega reda »Militarizacija podjetij.« Jasno je razkrinkal ta novi napad kapitalistov na delavske interese in predočil strašne razmere, ki so vladale med vojno v militariziranih podjetjih. Burno odobravanje je dokaz, da se delavstvo zaveda svojih interesov ter da je pripravljeno braniti jih z vsemi sredstvi. V tem smislu gozori tudi resolucija, ki jo je sod. Kaurič predlagal in ki je enosložno odobrena.

Sodr. Gj. Cvijič je prečital nato pismo kmetov iz okolice Siska, v katerem se opisuje grozovito trpinčenje hrvaške raje od podivjane soldateske. Zborovalci so se jedva umirili od glasnih protestov in enodušno zahtevali

a m n e s t i j o

preganjanih kmetov na Hrvaškem. Na to se je shod mirno završil. (Naša »Samostojna« in poleg tega »kmečka« niti s prstom ne gane, da bi pomagala preganjanim kmetom na Hrvaškem, kar najbolj označuje njeno liberalno farbo, ki je bila zmeraj sovražna kmečkemu ljudstvu. Op. ur.)

Iz komunistične Slovenije. Socialpatrijotsko rovarjenje med proletarijatom.

Jesenice. V petek dne 8. t. m. smo imeli zopet enkrat eno zabavo s socialpatrijoti. Bilo je tako-le: Naši socialpatrijoti so sklicali društven sestanek po § 2., na katerega so seveda povabili potom posebnih in javnih vabil tudi komuniste. V dvorani pri Jelenu na Savi se je zbrala nabito polna dvorana zborovalcev, tako da vsi še notri niso mogli. Seveda, ker so oni računali s tem, da bodo jeseniški proletarijat vpregli še enkrat v njihov zavožen voz, so poklicali na ta sestanek g. Etbina Kristana. Iz njegovih malomeščanskih izvajanj, kjer je opisoval kapitalistični sistem in njihove ideje, je povedal tudi, da je kapitalizem med vojno militariziral produkcijo vsled tega, ker je moral sam sebi stopati na prste, da se cene produktom niso mogle dvigati. Ni pa povedal tega, da je ravno med vojno kapital silno narastel vsled tega, ker je bilo vse militarizirano, da je kapitalizem na umetni način znal izmozgati iz proletarijata milijone in milijone itd. Končno je povedal tudi, da se more proletarijat rešiti kapitalističnega izkoriščanja le ootom socialne revolucije. (V Celju je

t. dil, da je Marks bil proti revoluciji.) In seveda, če se govori o socialni revoluciji, tedaj je tudi treba povedati, kako priti do nje, kar je samo po sebi umevno g. Etbini tudi po socializdajalsko razlagal. Razkladal je meščansko demokratski program, približno tisto, kar stoji v uvodnih člankih »Napreja«, kar se dobesedno ujema s programom jugoslovanskih meščanskih republikancev Jaše Prodanovića. Z ozirom na današnjo reakcijo, ki so jo postavili na noge demokratski in Kristanovci, ker so pet mesecev delali za konsolidacijo meščanskih organizacij, v prvi vrsti militarizma, je ta program napreden. Ali gospod Kristan — stvar je meščanstva, boriti se za meščansko demokracijo, a stvar je proletarijata, boriti se za proletarsko demokracijo, za diktaturo proletarijata posebno v današnji dobi, ko se bje poslednji boj med Delom in Kapitalom. Čez par let, ko zmaga revolucija v Evropi — ko bo proletarijat dolžen vzeti v roke oblast, bo prepozno poučevati ga, kaj je to diktatura proletarijata, kaj je to sovjetska oblast.

Na izvajanja g. Etbina odgovarja sodrug Košir, kateri razkrinka socializdajalsko politiko socialpatrijotov od leta 1914. med vojno in sedaj po vojni ter pokaže na njih razdiranje v proletarskih vrstah in njih nacionalistično hujskanje na Koroškem. Na izvajanja sodruga Koširja glede nacionalnega hujskanja na Koroškem s pomočjo vladnega denarja od strani socialpatrijotov, očita g. Etbini sodr. Koširju deutsch nacionalizem, ker zagovarja za današnjo revolucionarno epoho, ko se vrši poslednji boj med Delom in Kapitalom, edino pravilno stališče: Agitacija za eno in drugo državo ni stvar proletarijata. Mi smo za »samoodločbo« narodov, pa vemo, da samo socialna revolucija more končno osvoboditi male narode. In seveda, ko je on izgovoril, tedaj bi bilo najboljšje, da se debata zaključí, ker drugače znajo za nje še kaj neprijetnega slišati ter so seveda to tudi napravili, čeravno je vse zahtevalo, da se sodr. Koširju mora dati še poprej beseda. Kljub temu pa je sodrug Košir odgovarjal na izvajanja g. Etbina, kateri pa ni maral slišati njegovega odgovora, pač pa jo je odkuril z veliko nezadovoljnostjo s »petnajstim«, reci in beri petnajstim ovčicami iz dvorane. Pozabil je prehitro, da je on rekel, da mi ne maramo slišati njegovega odgovora, kar pa se je izkazalo potem ravno nasprotno. Samo po sebi umevno, da je gospod Etbini žel za svoja izvajanja hrup in protestne medklice.

To je zopet ena blamaža, katero ste doživeli na Jesenicah. Gospodje socialpatrijote, povemo Vam, da Jesenice niso Celje, kjer bi se Vas obsipalo s cvetjem, za Vas je tukaj že odklenkalo.

Živela tretja, komunistična internacionala!

Dol pri Hrastniku. V nedeljo se je tu vršil velik javni shod naše stranke. Poročevalec sodrug Bartulovič je zbranim poslušalcem razlagal pomen sedanjega volilnega boja za vse stranke. Z odobravanjem so poslušalci sledili izvajanjem govornika, le g. župnik je hotel zgago delati, pa bi jo kmalu pošteno skupil, zahvaliti se ima sodrugu Bartuloviču, da ga lastni farani niso krstili tako, kakor je zdavnaj zaslužil. Ko ga je neki stari kmet razdraženo vprašal: »koliko otrok imaš hudič, ker tako kričiš?« jo je g. župnik hitro pobral, ne da bi se odzval pozivu sodruga Bartuloviča, da naj stopi na balkon in zbranim poslušalcem svoje pridige pripoveduje. S tem so revni kmetje iz Dola pokazali, da se ne bodo več zapeljavali od tistih, ki so jim povzročili največ trpljenja in

gorja. Z gromkim živijo na sovjetsko Rusijo so se zborovalci mirno razšli.

Na Čečah nad Hrastnikom se je isto nedeljo ob 4. pop. vršil shod naše stranke. Zbrani poslušalci so z navdušenjem odobrvali izvajanjem sodr. Bartuloviča, ko je izjavil, da so dosedaj vse stranke kmetom obljubljale vse mogoče samo, da bi pri volitvah dobile kaline. Dočim naša stranka ne obljubuje ničesar, ker ve da potom parlamenta se ne da ljudstvu ničesar dobrega. Le tedaj sodrugi ko boste spregledali in združeni z celim mednarodno komunističnim proletarijatom, vzdignili žuljevo pest nad glavo zločinskih bogatašev, bo zasijalo solnce svobode. Z gromkim navdušenjem so zbrani kmetje in delavci izvajanja govornika odobrvali.

Liboje. Odgovor delavcu. Kakor vsi meščanski listi, tako tudi hinavski »Naprej« in zapeljivi »Delavec« obrekuje in črni naše poštene sodruge komuniste, ki se v resnici in pošteno borijo v prid revnega ljudstva. Kakor povsod drugod, tako imajo tudi pri nas v Libojah ti »social« demokratje nekaj podkupljenih agentov, da delajo zgago med tukajšnim delavstvom. Zapeljivčki komp. Dosedlati in drugi izjavljajo, v imenu delavstva, da jim je Unija in strokovno tajništvo pomagalo pri mezdinem gibanju. Ti trije slavni gospodje ne vedo, da nimajo na svoji strani nikogar drugega, kakor »Unijo«, Celjsko tajništvo in še par drugih gospodov od firme Schütz. V zadevi Unije in strok. komisije v Celju odgovarjam sledeče: Ni res, da nam je Unija kakor tudi celjsko tajništvo pomagalo pri našem zadnjem mezdinem gibanju. Res je, da je celjsko tajništvo brez naših tukajšnih zaupnikov komunistov podpisalo, namesto 100% samo 50% povišanje plač. Res je tudi, da se je boritelj kapitalistov M. Čobal izrazil da ima delavstvo itak prevelike plače, da se lahko zadovoljijo s 30 K na šiht. Uverjeni ste lahko, cenjeni bralci našega lista, da vas vaši voditelji social dem. pošteno vodijo za nos, da oni s svojim stvarnim delom zastopajo interes kapitalistov in vse delavstvo, kar se je pokazalo pri nas v Libojah. Komunisti se ne damo voziti po kočijah, tudi ne poznamo nikakoršnih fraz. Komunisti smo Vam priborili do boljših plač, ali vi ste nas spravljali ob kruh. Zahvaliti se imamo edino le našim boriteljem komunistom, sodr. Simčiču in Krku, ki sta v resnici zastopala interese delavstva ne pa z neresničnimi frazami, kakor znajo edino le zapeljivi social dem. V štrajku 1905 ste priborili edino le to, da ste mnogo rudarjev postavili brez dela in jela na cesto. K izvajanju ministracije komunističnih voditeljev konstatiram sledeče: Komunistična stranka ne ministrira okoli drugih strank, kakor social dem. str., ki je sklenila kompromis s Samostojno Kmeto Stranko stopiti v boj proti Komunistom V izvajanju glede Jazbeca-Simčiča konstatiram največjo zlobnost in nevednost s strani poročevalca »Delavca«. Komunisti delamo le iz prepričanja. Naša stranka ne potrebuje plačanih agitatorjev, ker je na strani pravice, ne pa kakor razni Kristanovci, ki so pobirali in nabirali od naših poštenih sodrugov v Ameriki za izdajalsko agitacijo po Sloveniji. Tudi poročevalcu »Delavca« Komp. Dosedla in Kosi pripomnim, da se bo tukajšno trepeče delavstvo zbudilo in napravilo obsodbo proti zatiralcem.

V Novi vasi na Blokah bo v nedeljo ob 8. uri shod naše stranke.

V Ložu se vrši v nedeljo 17. t. m. popoldne ob 3. na glavnem trgu pred gostilno Bravec, v slučaju slabega vremena pa v gostilni javni shod Komunistične Stranke.

V Kočevju se je na javnem pro-

storu pred ljudsko šolo vršil dobro obiskan shod Komunistične Stranke, kateremu je predsedoval sodr. Dojmoč in na katerem je govoril sodr. Fabjančič. Na Kočevskem je malo prostora za druge stranke. Vse revno delavsko in kmečko ljudstvo se zbira okoli svoje Komunistične stranke.

Notranji politični pregled.

Pašič in bodoča ustava.

Srbski radikali so stranka, ki so se vedno zavzemali za ustanovitev Velike Srbije, torej za nadvlado srbskega plemena nad Hrvati in Slovenci. Na tem stališču stoje še danes, zlasti njihovi predstavniki Pašič in Protič. S tega stališča promatrajo tudi vprašanje jugoslovanske ustave. Po Pašičevih željah bi naj bila dežela urejena kot je Francija t. j. strogo centralistično. V Beogradu bi naj bila osredotočena vsa moč države, njene blagajne, vse. Državo bi vladala birokracija in sicer predvsem srbska. Pašič pa ima še drug recept, ki obstoja v tem, da bi se združile vse srbske pokrajine v eno celoto, tako da bi tvorile nekako Prusijo v Jugoslaviji. Iz enega kot drugega načrta je razvidno, da streme srbski radikali za tem, da upostavijo v državi svojo nadvlado ali po našem, da bi zavlada srbski imperijalizem v vsej svoji surovosti.

Agrarne razmere v plebiscitnem ozemlju.

Plebiscitno ozemlje meri 175.000 h in ima 73.000 prebivalcev. Ena četrtina tega ozemlja je v rokah 24 veleposestnikov, grofov in baronov. Ti veleposestniki imajo 1816 ha polja, 2044 ha travnikov, 2117 ha pašnikov in 3080 ha planin, vse ostalo so gozdovi. Od teh veleposestnikov je odvisnih 4790 rodbin t. j. okoli 18.000 oseb. Razen tega so navezane na veleposestniške pašnike in planine vse okoliške občine. V zadnjih desetletjih so ta veleposestva pokupila okoli 200 kmetij. Jasno je razvidno, da tvori v plebiscitnem ozemlju kmetijski proletarijat ogromni del prebivalstva in da omenjena veleposestva vedno bolj proletarizirajo ljudstvo.

Jugoslovanska trgovina.

Številke o izvozu in uvozu kake dežele nam kažejo, ali stoji gospodarsko slabo ali dobro. Ako uvoz prekaša izvoz, je to znak, da stoji slabo z gospodarstvom, da prebivalstvo ne more kriti svojih potrebščin doma, marveč da jih mora kupovati v inozemstvu. Jugoslavija je agrarna dežela, bogata na življenskih potrebščinah in na surovinah, Manjka pa deželi ipudrija, ki je predvsem vir blagostanja. Radi tega je dežela prisiljena, da uvaža večino industrijskih proizvodov, ki pa imajo vse večjo vrednost kot pa agrarni proizvodi in surovine. V industrijskih proizvodih je nakupičeno visoko vredno človeško delo, vsled česar imajo vse večjo vrednost. Naša revščina na industriji se javlja v razmerju med uvozom in izvozom, kar imenujemo trgovsko bilanco. Ako uvoz prekaša izvoz, pravimo, da je trgovska bilanca slaba, sicer pa dobra.

L. 1919 je naša dežela izvozila blaga za 650 milijonov dinarjev, uvozila pa za 2,982 milijonov dinarjev. Uvoz prekaša torej izvoz za celih 2,332 milijonov dinarjev. Ob koncu svetovne vojne je bilo naše ljudstvo raztrgano in razcapano. To nam kažejo številke uvoza. Radi tega so potrebovale široke ljudske plasti predvsem obleko in perilo. Ker pa doma ni tekstilnih tovarn, smo morali manufakturo uvažati. Poleg

tega je značilno, da smo poleg manufakture uvažali na drugem mestu največ luksusa. Iz tega je razvidno, da je v deželi tenka plast ljudi, ki si je tekom vojne in za časa obstoja države nagromadila ogromna premoženja, ki ga razsipavajo za nabavo razkošnega blaga. Za manufakturo in razkošno blago smo plačali inozemstvu 2378 milijonov dinarjev, za drugo blago pa samo 600 milijonov.

Slovenski kapitalisti in trošarina.

Kapitalistične gospodarske organizacije so imele shod v Ljubljani, kjer so se pečale z novimi davki, ki so jih diktirali iz Beograda. O novih bremenih, ki jih nalaga finančni zakon na najvažnejše življenske potrebščine, so seveda razpravljali predvsem s stališča svojih kapitalističnih interesov. Dočim ogrožajo ogromni indirektni davki predvsem že itak obupen položaj širokih plasti delovnega ljudstva, ogrožajo kapitalistom predvsem njihove dobičke. In če govore v ogrožanju gospodarstva, mislijo zopet predvsem na svoje dobičke. Shod je tudi pokazal, da so si slovenski in srbski kapitalisti v laseh.

Mednarodni politični pregled.

Razkol v social-demokratični stranki Bolgarije.

Sofija, 28. sept. V social-demokratični stranki Bolgarije, ki je, kakor znano, izstopila iz II. internacionale in se hotela pogajati za vstop v tretjo internacijo, je nastal razkol. Delavstvo social-demokratične stranke, ogorčeno radi izdaje voditeljev, trumoma zapušča social-demokratično stranko in vstopa v komunistično z izjavo, da sprejema osnovna načela in taktiko komunistične stranke in da se pokori sklepom internacionale in revolucionarni disciplini. Osrednji odbor bolgarske komunistične stranke je obvestil svoje organizacije in jih v tem obvestilu poziva, da sprejmejo skupine, ki so izstopile iz social-demokratične stranke, v svoje vrste.

Iz Švice. Delavstvo Berna, Curiha Basla in Ženeve se je z ogromno večino izreklo za Tretjo Internacijo in za izstop iz žolte amsterdamske strokovne internacionale ter za pristop v moskovsko rdečo strokovno internacionalo.

Socialpatrijotične race. Socialpatrijotično časopisje pri nas in drugod je pisalo, da so se najbolj odlikovale v oviranju prevoza municije na Poljsko ravno socialpatrijotične organizacije. To je seveda nova patrijotična izmišljotina. Dejstvo je, da so se na Francoskem in v Belgiji, kjer so še enotne strokovne organizacije, oni delavci, ki so socialpatrijotičnega mišljenja, obnašali jako mlačno napram akciji proti Poljski in da so oni delavci, ki so ustavljali vlake, vsi člani komunističnih skupin v strokovnih organizacijah. Toliko resnici na ljubo.

Kako informira slovensko buržujsko časopisje svoje verne bralce. Čitati je bilo v raznih »Večernih listih« in »Slovenskih Narodih«, da so italijanski sodrugi prišli obupani in izpremenjeni nazaj iz sovjetske Rusije. Imenoma se navajajo sodrugi Graziadei, Bombacci, Serrati. To je tako smešna laž, da se o njej ne bi izplačalo niti govoriti, če ne bi Jugoslavija bila tako odrezana od celega sveta. Zato konstatiramo dejstvo, da se je italijanska delavska delegacija vrnila iz sovjetske Rusije polna občudovanja nad neizmerno požrtvovalnostjo in vztrajnostjo ruskih delavcev in kmetov, ki se borijo proti svetovnemu kapitalizmu za rešitev vsega delovnega ljudstva celega sveta. Vse vesti meščan-

skega in socialpatrijotičnega časopisja so iz temelja zlagane.

Državni dolg Francije.

Francija je bila pred vojno ena najbogatejših dežel na svetu. Blagostanje je bilo splošno. Bila je ena izmed onih redkih dežel, kjer je bilo močno malomeščanstvo in premožni kmetje. Vojna je vse spremenila in Francija je čez noč obubožala. Ogromna posojila, ki jih je dajala francoska buržoazija ruskemu carizmu za militarizem in za tlačjenje ruskega ljudstva, so izgubljena. Ruski delavci in kmetje so vsa ta posojila razveljavili, branijo se, da bi še nadalje plačevali visoke obresti francoskim bogatašem, ki žive brezskrbno na račun žuljev delovnega ljudstva. Razumljivo je radi tega veliko sovraštvo kapitalistične Francije proti sovjetski Rusiji. Težke skrbi navdajajo pariške mogotce. Ni dovolj, da je vojna uničila ogromna bogatstva Francije, Francija se je poleg tega do vrata zadolžila in zabredla v odvisnost od Angležev in Amerikancev. Državni dolg Francije znaša danes 253,7 milijard frankov in kljub končarji vojni še vedno narašča. Samo v prvi polovici 1912 je zrastle za 16,3 milijard. To naraščanje kaže, da kapitalistična družba ni več v stanu rešiti gospodarstva. Kapitalizem je v razpadu, značilno pri francoskem državnem dolgu je, da znaša dolg tujim državam, t. j. predvsem Angliji in Ameriki 34 milijard frankov. Vnanjega dolga Francija pred vojno sploh ni poznala.

Ruska kontrarevolucionarna gnezda.

General Wrangel ima svojo agenturo tako v Pragi kot v Beogradu. Obe agenturi stojita v stalni medsebojni zvezi s Francijo. Praško agenturo vodi general Leontjev. Češka vlada, kjer so imeli večino socialni demokratje, je dala tej agenturi na razpolago kasarne in stoji pod posebno zaščito zunanjega ministrstva. Dočim morajo prebivati češki delavci v kletih in gosto natrpani, imajo ruski protirevolucionarji na razpolago najbolj razkošna stanovanja. Kakor slišimo, je imel tudi Masaryk stalne stike s Kolčakom in je bil celo nek Slovenec njegov kurir. Da ima pri ustanovitvi male antante roke vmes tudi ta ruska protirevolucionarna agentura, je skoro gotovo. Protirevolucija je na pohodu, skriva se za malo antanto, za sokolstvom in vseslovanstvom.

Angleški konzumi in Rusija.

Maja t. l. se je vršil v Bristolu kongres angleških konzumov. Na dnevnem redu so bili tudi konzumi v sovjetski Rusiji. Sprejet je bil naslednji sklep: »Kongres zasleduje z veliko hvaležnostjo hrabra stremeljenja delovnega ljudstva na Ruskem, da se postavi gospodarsko življenje na demokratični temelj. Globoko ga zadovoljuje dejstvo, da igra pri tem združeno gibanje tako važno ulogo. Mi zagotavljamo svoje ruske prijatelje, da nikakor ne odpravimo silen odpor, ki ga goje kapitalisti in kapitalistične vlade proti njihovim stremeljenjem. Opozarjamo nadalje vele-nakupne družbe, da je nujno potrebno, da se navežejo direktni stiki z združnim gibanjem na Ruskem in da se mu nudi vsakoršno pomoč.«

Poljske finance.

»Kurjer Poznanski« se peča v daljšem članku s poljskimi financami zlasti z naraščanjem števila bankovcev, ki ga naziva naravnost katastrofalnim. Od oktobra 1918 do konca 1919 je narasel promet bankovcev od 880 milijonov na 5 milijard mark. V prvi polovici 1920 je dosegel vsoto 26 milijard in stoji danes že na 78 milijard. V isti meri

narašča seveda tudi proračun, ki znaša letos 50 milijard.

Italijanski kmetijski panti.

»Avanti« poroča, da je 5000 kmetov iz Sicilije sklenilo, da naj kmetijska liga zasede vse latifundije in da jih preda v upravo poljedelskim zadrugam.

V provinci Trapani je zasedlo 100 tisoč kmetijskih delavcev vsa zemljišča. Na razlaščenih zemljiščih so stvorili rdeče garde za vodstvo ozemlja. Razveljavili so vse pogodbe z veleposestniki. »Popolo d' Italia« poroča iz Napolja, da so člani zveze kmetijskih zadrug in sicer okoli 2000 mož, oboroženi s puškami zasedli največjo domeno kraljeve hiše.

Zidarjem in tesarjem! Sarajevo.

Zidarji in tesarji stavkajo. Na noben način delavcev te stroke puščati v Sarajevo. Prosim, da obvestite organizacijo stavbinskih delavcev.

Proletarci vseh dežel, pomagajte!

Odkar je žalostno končala sovjetska Madžarska, beži iz Madž. mnogo ljudi, ki jih zasleduje beli teror. So to možje in žene z otroci vred, ki so karkoli bili v zvezi s proletarskimi organizacijami na Madžarskem. Zatekajo se večinoma na Dunaj kot najbližje mesto, kjer jim je zasigurana vsaj varnost pred preganjanjem. Vsakovrstne rane na njihovih izstradanih telesih pričajo o njihovem velikem trpljenju ki so ga morali prenašati. Ko je prenehal svetovni bojkot proti Madžarski, prihaja še čim dalje več političnih preganjancev na Dunaj. Po večini so ti ljudje brez vsakršnih sredstev: brez denarja, brez živil in obleke. Ker prihajajo v tako velikem številu, se jim more nuditi le neznatna pomoč kljub največji požrtvovalnosti avstrijskega proletarijata.

Dobrodelna pomožna akcija na Dunaju je pribeglim socialistom in komunistom brez razlike politične struje razdelila preko pol milijona kron podpor. Ker pa se sredstva te akcije manjšajo in bodo komaj še za štirinajst dni zadostovala, bodo pribežniki iz Madžarske prepuščeni največji bedi in revščini, ako mednarodni proletarijat takoj in izdatno ne priskoči na pomoč. Proletarski begunci potrebujejo vsega: obleke, živil, obutve in denarnih podpor. Ker so najrazličnejših poklicev in strok, so pripravljani iti kamorkoli, da se v sporazumu z delavskimi strokovnimi organizacijami, poprimejo kakršnegakoli dela.

Vsled tega prosimo, vsi delovne sloje političnih in strokovnih organizacij proletarijata kakor tudi strokovne posredovalnice za delo, da zbirajo prispevke v denarju, v živilih, obleki, perilu ali obutvi, ter da eventualno sporoče tudi prosta delovna mesta na spodnji naslov.

Dunaj, septembra 1920.

Za odbor avstrijske pomožne akcije za ubežnike iz Madžarske: Ferd. Skaret, tajnik.

(Vse pošiljatve pa) se pošiljajo na naslov: »Wohlfahrtsaktion für Flüchtlinge aus Ungarn, Wien V. Rechte Wienzelle 97.«

Nabrano za volilni sklad. Sodrug Makuc na veselici v Hrastniku 495 K, sodrug Kastelic nabral 160 K, sodrug Lemež med sodrugi 121 K, Ojsterc na železničarskem shodu 325 K, omizje gostilne Celerc 2240 K, neimenovani 20 K, kamniški sodrugi 300 K, skupaj 143340 K.

Za tiskovni sklad smo prejeli. Šalamon Anton 214 K, Golubic Matija 10 K, Kukenberg Aug. 80 K, Cedilnik Igidij 20 K, Završan Franc 2 K, Lampič M. 2 K, Stigar Franc 2 K, Blaj Matija nabiralna pola št. 10 88 K, Alt Jožef nabiralna pola št. 11 — 165 K, Matko Ferdo nabiralna pola št. 12 — 23 K, Skupaj 394 K.